

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 305/2026-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Kralevich capital group s.r.o.**, Súmrachná 20, Bratislava, IČO 50 626 001, právne zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/138/2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/138/2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/138/2022 konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **j e** jej Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 014,40 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 305/2026-17 z 20. mája 2026 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú mu 22. apríla 2022, ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejedanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Správneho súdu v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BA-2S/138/2022 [pôvodne vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 2S/138/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Zároveň žiadala prikázať správneho súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a priznať jej primerané finančné zadostučinenie 4 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka podala 8. júla 2022 pôvodne krajskému súdu správnu žalobu, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutí Okresného úradu Bratislava, odboru výstavby a bytovej politiky, mestskej časti Bratislava-Ružinov týkajúcich sa administratívneho konania začatého v roku 2021, v ktorom mestská časť Bratislava-Ružinov ako stavebný úrad (ďalej len „stavebný úrad“) začala konanie o výkon rozhodnutia, ktorý spočíval v odstránení stavebného objektu posúdeného ako stavba „Zázemie súkromnej pláže“ v lokalite Zlaté piesky v Bratislave III. Stavebný úrad vydal 3. júna 2022 exekučný príkaz č. SU/CS 851/2022/9/LBR na vykonanie exekúcie náhradným výkonom rozhodnutia, ktorým prikázal Verejnoprospešným službám Ružinov, príspevkovej organizácii, aby na náklady a nebezpečenstvo sťažovateľky odstránila predmetný objekt. Stavebný úrad napadnutým rozhodnutím č. SU/CS 851/2022/12/LBR z 20. júna 2022 zamietol námietky sťažovateľky proti exekučnému príkazu.

3. Po podaní správnej žaloby krajský súd 22. novembra 2022 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku a 2. januára 2023 správnu žalobu doručil žalovanému na vyjadrenie. Uznesením č. k. 2S/138/2022-70 z 29. marca 2023 zamietol návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku správnej žalobe. Následne 30. marca 2023 doručil sťažovateľke vyjadrenie žalovaného, ku ktorému sťažovateľka podala repliku 30. apríla 2023. Po prechode výkonu súdnictva v správnych veciach z krajských súdov na novovytvorené správne sudy od 1. júna 2023 správny súd 18. júna 2024 zaslal žalovanému repliku sťažovateľky. V čase podania ústavnej sťažnosti podľa elektronického súdneho spisu nevykonal žiadny procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Vec bola štyrikrát prerozdelená v dôsledku dodatku k rozvrhu práce.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka, že správny súd a predtým krajský súd boli nečinné, keď za takmer 4 roky trvania napadnutého konania realizovali len niekoľko procesných úkonov, a to posledný 18. júna 2024, odkedy správny súd znova nekoná. Správny súd (predtým krajský súd) tak svojím postupom porušil označené práva sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru.

5. Podľa sťažovateľky správna žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorá je predmetom napadnutého konania tvorí bežnú agendu správnych súdov bez prvkov právnej alebo skutkovej zložitosti. Skutkový stav veci bol ustálený už v administratívnom konaní, preto v správnom súdnom konaní nie je potrebné komplikované dokazovanie. Ani prípadná faktická a právna náročnosť by nemohla ospravedlňovať celkovú dĺžku napadnutého konania – obdobie štyroch rokov, keďže krajský súd a ani správny súd doteraz nevykonali žiadne procesné úkony

smerujúce k meritórnemu prejednaniu veci. Sťažovateľka je toho názoru, že svojím správaním nijako negatívne neovplyvnila celkovú dĺžku napadnutého konania.

6. Sťažovateľka si je vedomá vyťaženosťou správnych súdov od momentu ich zriadenia a keby krajský súd rozhodol o priznaní odkladného účinku správnej žalobe, chápala by, že na meritórne rozhodnutie musí dlhšie čakať. Avšak majetok sťažovateľky bol zničený (podľa sťažovateľky nezákonne), pričom správny súd v jej veci nekoná už takmer štyri roky, čo možno považovať za odmietnutie spravodlivosti.

7. Vzhľadom na doterajšie trvanie napadnutého konania a právnu neistotu, ktorú v dôsledku toho prežíva, sa sťažovateľka domáha finančného zadosťučinenia 1 000 eur za každý rok. Výška finančného zadosťučinenia má podľa jej názoru pôsobiť aj preventívne, aby správny súd neprehľboval už vzniknuté prietahy v napadnutom konaní. Vo vzťahu k objektu stavby pripomína, že meritórne rozhodnutie správneho súdu má už len akademický charakter, eventuálne si môže proti stavebnému úradu uplatniť náhradu škody, k čomu však potrebuje právoplatné rozhodnutie v napadnutom konaní.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

8. Správny súd vo svojom vyjadrení č. k. 1SprV/120/2026-10 z 5. mája 2026, o ktoré ho ústavný súd požiadal ešte v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pripojil chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní (zhodujúcich sa s opisom sťažovateľky) a uviedol, že písomná fáza konania bola ukončená a vec je od júla 2024 po procesnej stránke pripravená k rozhodnutiu. Poukazujúc na nadmernú pracovnú zaťaženosť, správny súd uviedol, že senát 7S mal k 31. marcu 2026 pridelených 438 nevybavených vecí. Vzhľadom na vybavovanie spisov podľa priebežného nápadu a potrebu primárne vybavovať staršie veci je už označená vec zaradená k vybaveniu podľa poradia nápadu. Senát 7S toho času vybavuje primárne nápad z roku 2021 a 2022. Súčasný predseda senátu (sudca spravodajca) predpokladá rozhodnutie v danej veci v druhej polovici roka 2026. Na tomto správny súd zotrval aj v doplnenom vyjadrení sp. zn. 1SprV/120/2026 z 26. mája 2026.

9. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať toto vyjadrenie sťažovateľke na repliku, keďže obsahuje predovšetkým popis procesných úkonov súdu, ktorý sťažovateľke musí byť známy, a obranu, že správny súd prejednáva vec v poradí, a to so zohľadnením potreby prednostného prejednávania starších vecí a s odkazom na personálnu poddimenzovanosť správneho súdu a na celkový počet pridelených (prevzatých) spisov, ktorú ústavný súd vo svojej judikatúre už v súčasnosti nemôže považovať za plne akceptovateľnú.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. V súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní správneho súdu a sťažovateľky, ako aj predloženého súdneho spisu vzťahujúceho sa na danú vec dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich zbytočné prietahy v súdnych konaniach vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021). Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

12. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v tom-ktorom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

13. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci – ústavný súd vychádzal z predmetu napadnutého konania, ktorým je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného (okresného úradu) na základe správnej žaloby sťažovateľky vo veci exekučného príkazu na odstránenie stavby. Neidentifikoval osobitnú skutkovú ani právnu zložitosť veci a netvrdí ju ani správny súd. Predmetná vec je bežnou súčasťou rozhodovania správnych súdov v systéme správneho súdnictva. Z hľadiska významu veci pre sťažovateľku nejde o privilegovaný typ konania.

14. Ak ide o druhé kritérium, ktorým je správanie sťažovateľky ako účastníčky napadnutého konania, ústavný súd nezistil také jej správanie, ktoré by prispelo k vzniku zbytočných prietahov v napadnutom konaní.

15. Čo sa týka tretieho kritéria, t. j. postupu správneho súdu v napadnutom konaní, ústavný súd zistil predovšetkým jeho nečinnosť. Správny súd (a predtým aj krajský súd) po nápade veci procesné úkony vykonávali sporadicky a v príliš dlhých časových úsekoch, čím došlo k tomu, že vec nie je doteraz meritórne rozhodnutá a ak je verejné vyhlásenie rozsudku naplánované až na druhú polovicu roka 2026, možno konštatovať, že napadnuté konanie trvá (v čase rozhodovania ústavného súdu) bez jedného mesiaca 4 roky, čo pri prevažne nečinnom správnom súde (predtým krajskom súde) možno považovať za ústavne neakceptovateľný stav. Na tomto mieste bez potreby podrobných analýz je pre ústavný súd podstatné, že správny súd a predtým aj krajský súd dosiaľ vykonali vo veci len procesné úkony nateraz nesmerujúce k prejednaniu a rozhodnutiu právnej veci sťažovateľky.

16. V súvislosti s obranou správneho súdu ústavný súd čiastočne zohľadnil aj jeho enormnú zaťaženosť a personálnu poddimenzovanosť po jeho vzniku hraničiacu so schopnosťou zabezpečiť v relevantnom čase riadny chod správneho súdu [IV. ÚS 471/2012 (ZNaU č. 29/2013), I. ÚS 716/2024], avšak opakovane jedným dychom dodáva, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené nedostatočným personálnym obsadením súdov či zlou organizáciou práce. Ústavný súd

v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu práv účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky (m. m. I. ÚS 693/2024, IV. ÚS 564/2024). Pritom nemožno opomenúť, že podľa vyjadrenia správneho súdu sa jeho personálne pomery ani počet nevybavených vecí za ostatné roky príliš nezlepšili.

17. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že správny súd bol v napadnutom konaní pri rozhodovaní v právnej veci sťažovateľky nečinný v ústavne neakceptovateľnom rozsahu, teda nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky ako účastníčky napadnutého konania. Postupom správneho súdu (vrátane jeho predchodcu) tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

18. V čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, preto ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal správne mu súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 4 000 eur z dôvodov uvedených v bode 7 odôvodnenia tohto nálezu. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Zohľadniac konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech správneho súdu hodnotil predovšetkým celkové trvanie napadnutého konania, z ktorého podstatnú časť tvorila nečinnosť konajúceho súdu. Ústavný súd prihliadol aj na povahu napadnutého konania, ktoré nevyžaduje v zásade žiadne dokazovanie, čo eliminuje množstvo procesných prekážok. Z ústavnej sťažnosti na druhej strane nie sú zrejmé dôvody, pre ktoré nepostačuje na nápravu stavu len vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky. Sťažovateľka (ako obchodná spoločnosť) nijak bližšie neobjasnila intenzitu právnej neistoty v priamom kontexte s predmetom sporu, pričom odôvodnenie, že „*výška finančného zadosťučinenia má pôsobiť aj preventívne*“, je nenáležité. Na podklade týchto skutočností ústavný súd prihliadol aj na to, čo bolo pre sťažovateľku v stávke a dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (obdobne ako vo veciach I. ÚS 202/2026, II. ÚS 274/2026 či IV. ÚS 269/2026) primerané priznanie finančného zadosťučinenia 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia oproti sťažovateľkou požadovanej sume 4 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej výške 1 014,40 eur tak, ako ju sťažovateľka v ústavnej sťažnosti špecifikovala.

22. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľke priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje 824,72 eur. Takto vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, ktorej je právna zástupkyňa sťažovateľky platiteľom (priložené osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty) o sumu 189,68 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu